

Za dosledno nagrajevanje po delu

Gradis in velik del gradbincev ljubljanskega območja bo na III. kongresu samoupravljalcev zastopal Tomaž Zupančič, strojni inženir v tozdu GE Ljubljana okolica. Osnovna vprašanja, ki

Tomaž Zupančič

jih v Gradisu obravnavajo v predkongresni aktivnosti, so dosledno uveljavljanje načela nagrajevanja po delu, občuten padec realnih osebnih dohodkov, povečanje proizvodnje in produktivnosti dela ter zmanjševanje stroškov poslovanja.

»Posebno moramo izpostaviti preniko vrednotenja proizvodnega dela gradbenih delavcev,« je podčrtal Tomaž Zupančič in dodal, »da bomo s prevrednotenjem proizvodnega dela preprečili beg delavcev iz neposredne proizvodnje v administracijo, ki se je zadnja leta zelo razbohotila. O tem je bilo že veliko napisane, sedaj pa je skrajni čas, da preidemo od besed k dejanjem. Vsekakor je treba na osnovi že izdelanih meril in vrednotenja prispevka vsakega delavca — tudi režijskega — izplačevati osebne dohodke po delu in rezul-

tatih dela ter tako zagotoviti našim delavcem materialno in socialno varnost v duhu dobrega gospodarjenja.«

Tovariš Zupančič je še sam mladinec in čuti, da bi delu z mladimi morali posvečati več pozornosti, aktivnost mladih pa usmerjati sodelovanje pri vseh družbenopolitičnih organizacijah.

Gradis se bo prek svojega delegata vključil v razprave na kongresu s temo Razporejanje dohodka na osebne dohodke v okviru družbenega usmerjanja. Delegat Zupančič pojasnjuje: »Pri Gradisu se vidi, da smo pred desetimi leti zelo visok delež dohodka (čez 70 %) razporejali na osebne dohodke. V srednjeročnem planu 1971/75 smo si med drugim postavili cilj, da izboljšamo svojo reprodukcijsko sposobnost tudi s prerazdelitvijo dohodka. Tako smo 1. 1975 dosegli poprečje gradbeništvu Slovenije, 1. 1980 pa tudi močno presegle gospodarstvo Slovenije.

Zato so sedaj naši osebni dohodki pod poprečjem gradbeništvu in gospodarstva Slovenije — produktivnost v Gradisu pa nad poprečjem produktivnosti gradbeništvu Slovenije. Že 1. 1980 smo hoteli upočasniti zaostajanje rasti osebnih dohodkov za dohodkom. A prav tedaj smo se morali — ko bi lahko (zaradi zelo gospodarnega obnašanja pri razporejanju dohodka v preteklosti) namenili večji delež na osebne dohodke — podrediti družbeni usmeritvi: večjemu zastajanju rasti za dohodkom, in sicer za 25 %.

III. KONGRES SAMOUPRAVLJALCEV JUGOSLAVIJE 1981

Ko smo razpravljali, zakaj je temu tako, smo prišli do odgovora, da ima pri tem velik delež ne-selektivno delovanje družbenega usmerjanja razporejanja dohodka. Zato v Gradisu menimo, da bi morali upoštevati pri oblikovanju družbene usmeritve vsaj te osnove pri razporejanju dohodka na osebne dohodke:

1. izhodišni položaj osebnih dohodkov v dohodku,
2. najmanj srednjeročno usmerjanje,
3. selektivnost glede na 1. in 2. osnovo,
4. družbeno sankcioniranje.

Kratkoročna politika praviloma ne daje dobrih rezultatov, še posebno, če je premalo ali nič selektivna,« je zaključil pogovor tovariš Zupančič.

C. PAVLIN

NAŠI DELOVNI LJUDJE IN OBCANI O SEBI IN O SVOJEM DELU

RK ZELENA JAMA SREDI ŽIVLJENJA

Četrtek popoldne je. V društveni sobi KS Zelena jama zmotim Jožico Kalan tajnico naše krajevne organizacije Rdečega križa. Vrsta dopisov, dokumentacije, računov — vse mora biti v redu.

Pripravljam naslednjo akcijo RK. Večje so štiri na leto: prva je bila, ko smo s čestitko in cvetko obiskali 36 žena, starih nad 80 let! Pionirke z rutcami in titovkami so to opravile tako pristrčno! Naj takoj povem, da nam ob vsaki, še tako obrobni akciji pomaga nad petdeset podmladkarjev RK z OŠ Vide Pregarc pod vodstvom mentorice Zdenke Zalarjeve.

Tradicionalen je tudi obisk starejših krajanov za 1. maj?

Konec aprila jih obiščemo, kar 270 nad 70 let starih občanov živi v Zeleni jami. Se pa že pripravljamo na zbiralno akcijo oblačil, pa na teden RK in teden solidarnosti. Konec leta pa bomo skupaj z društvom upokojujencev priredili čajanko s programom najmlajših. Zimsko pomoč bodo dobili najbolj potrebni.

Kako pa sodeluje KO RK Zelena jama z organizacijami RK v tozdih?

Tesnih stikov sicer nimamo; pač specifičnost dela. Ob fluorografski akciji in tednu RK pa delamo z roko v roku. Vse, kar zberemo, gre izključno za naše kra-

jane, vsi aktivisti smo popolni volonterji.

Skoraj vsak mesec je zbiralna akcija papirja. Kako uspeva pri nas?

Uspeh je slab, to lahko vidimo na vsakem koraku, papir se kar valja. Zelena jama ni več zelena, to moram pribiti. Premalo je tudi propagande za obojestransko korist od zbranega papirja.

Poznamo te kot dolgoletno družbeno delavko in aktivistko. Kdaj si začela?

Leta 1937 v Mariboru na prvem mladinskem dnevu v organizaciji društva Vzajemnost. Odtlej pa sem delala zlasti v dramskih sekcijah — mojem konjičku iz mlajših let. Pa še za ulično poverjenico so me izvolili. Delala sem v AFŽ na terenu. Sicer pa, kdo bi se še vsega spomnil. Sedaj sem že polnih deset let tajnica RK Zelena jama.

Vem, da te nobena akcija pri nas ne obide. Zmaguje torej volja do dela?

Dokler bom mogla, bom sodelovala pri vodstvu organizacije. Čeprav imam staro, prekaljeno jedro, se tudi mlajši vse bolj uveljavljajo. Tako je tudi prav in to mi daje kar malo več poleta. Tudi druge organizacije in društva nam pomagajo. Kaj to ne potrjuje naše parole — Rdeči križ je vedno mlad!

JG

Posvet podmladkarjev pred akcijo. Jožica Kalan stoji desno pod Titovo sliko

60 LET SATURNUSA

RAZVOJ ZAGOTAVLJA PRIHODNOST

Delavci treh Saturnusovih tozdov (Embalaža, Avtooprema, Orodjarna in vzdrževanje) in delovne skupnosti skupnih služb praznujejo letos 60. obletnico ustanovitve njih tovarne. Iz podjetja, ki je leta 1921 šlo le 40 zaposlenih, je zrasel 1800-članski kolektiv, ki zavzema med domačimi proizvajalci pločevinaste embalaže za konzerve in svetlobnih teles za avtomobilsko industrijo pomembno mesto, vse uspešneje pa se vključuje tudi v izvoz.

Ta obletnica je seveda prispevala tudi k slovesnejšemu vzdušju že tradicionalnega, toda letos prvič mednarodnega avtomobilističnega tekmovanja Saturnus rally international 81. Prireditelj je bila že doslej vsakoletna priložnost za prikaz njihovih svetlobnih izdelkov, po katerih je prav letos zelo naraslo povpraševanje. To povečano zanimanje pripisujejo v Saturnusu predvsem izdelavi novih izdelkov, to je štirioglatih žarometov za vozila Crvene zastave in Fiata ter sodobne opreme za traktorje in prikolice; svoj proizvodni program pa so razširili tudi z izdelavo svetil za mopede in kolesa. Vse to je do sedaj naša industrija v glavnem uvažala. Samo v letošnjem prvem četrtletju so prodali že 34 odstotkov svetlobne opreme, ki so jo nameravali prodati prek vsega letošnjega leta.

Čeprav sicer v svetovnem merilu ne sodijo med večje proizvajalce svetlobnih teles, pa kljub temu zavzemajo pomembno mesto, še zlasti zato, ker se njihova svetila po kakovosti vse bolj približujejo tujim. Že leta 1967 so sklenili s francoskim podjetjem cibit pogodbo za izvoz žarometov, ki jih Citroen vgrajuje v

diane. V naslednjih letih se je izvoz razširil še na dobavo žarometov za podjetja Renault, Peugeot in Simca. V polovici vseh golfov, izdelanih v zahodnonemškem Volkswagenu, so tudi Saturnusovi žarometi. Tudi sovjetski moskviči svetijo z njihovimi lučmi. Za moskviče de luxe izvedbe so prav v Saturnusu sami razvili zadnja kombinirana svetila. V celoti, razen za tovornjake po licenci OM, pa zadovoljujejo tudi potrebe kragujevske Zastave.

Dejstvo, da niso odvisni od tujih licenc, temveč imajo svoj razvoj in zelo dobro orodjarno, jim še naprej zagotavlja uspešen prodor na tuj trg. Medtem ko so se lani srečevali s pomanjkanjem nekaterih surovin, letos teh težav nimajo več, vendar pa jim primanjkuje strokovnjakov in tudi delavcev. Nizki osebni dohodki so lani marsikaterega saturnuskega delavca napotili, da si je poiskal delo drugje. Zaradi pomanjkanja dela niso nikogar zadrževali. Letos pa se jim to maščuje, kajti v načrte, ki jih imajo za prihodnost, bodo morali vložiti precej svojega znanja. Načrtujejo namreč povečanje proizvodnje svetlobnih teles, posodobitev in avtomatizacijo izdelave embalaže, pričeti nameravajo z izdelovanjem strojev za embalažo, že zdaj pa pripravljajo skupaj z Loško tovarno hladilnikov serijsko proizvodnjo toplotnih črpalk, ki naj bi jih letno naredili kar 30 tisoč.

DARJA JUVAN

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Sedanja organiziranost sozda SAP — Viator (osem delovnih organizacij, 39 tozdov) in predvsem pregled razvoja, ki že sedaj povezuje 6.500 zaposlenih, že zdavnaj ne ustreza več imenu. V svojem sestavu ima SAP-Viator 1.900 voznihi enot, 20 hotelov in restavracij s 13.000 sedeži. Delavski svet sozda je zato sklenil, da se sestavi nova organizacija s 1. julijem preimenuje v sozd Integral, saj bo novo ime bolj predstavljalo raznotero dejavnost. Ob spremembi imena sozda, pa bo delovna organizacija medkrajevni potniški promet še naprej ohranila že znano ime SAP, de-

lovna organizacija tovarni promet pa ohranja ime Viator.

Vse priprave za referendum o povezavi Megrada v sozd GIPOSS so v polnem teku. O pridužitvi bo 28. maja odločalo 774 delavcev iz treh megradovih tozdov. V tem primeru ne gre za povezovanje zgolj zaradi zagotavljanja socialne varnosti predvsem 470 delavcev v gradbeni operativi, ampak to povezovanje pomeni načrtovan družbenoekonomski razvoj gradbeništvu.

Delovna organizacija Instalacija letos slavi 35-letnico obstoja.

Iz majhnega montažnega podjetja, ki je sprva opravljalo predvsem popravila in manjša instalacijska ter stavbo kleparska dela, je zrasta delovna organizacija, znana doma in po svetu, z več kot 400 zaposlenimi. Od leta 1975 se je celotni prihodek povečal trikrat, akumulacija pa štirikrat. Poprečni osebni dohodek na delavca je znašal v preteklem letu 12.400,00 dinarjev, kar je krepko nad slovenskim poprečjem. Prek Gipposa jim je uspel prodor na jugoslovanski trg, pomembni pa so tudi izvozni uspehi (nič ne uvažajo!), saj jih poznajo v Sovjetski zvezi, pričakujejo pa tudi prodor na Blžnji vzod, zlasti v Libijo in Irak. Zmogljivosti Instalacije so v letošnjem letu skorajda že popolnoma zasedene.

C. P.

Podeljeni srebrni znaki sindikatov Slovenije

Tudi letos je občinski svet zveze sindikatov naše občine na slovesnosti, ki je bila 22. maja v kulturnem domu na Vevčah, tridesetim posameznikom in petim osnovnim organizacijam sindikata podelil srebrne znake sindikatov Slovenije kot priznanje za dolgoletno in uspešno delo v sindikatu. Slavnostni govornik je bil predsednik občinskega sveta zveze sindikatov naše občine Andrija Vlahovič. Ob tej priložnosti je bil tudi krajši kulturni program, v katerem so sodelovali moški pevski zbor Bizovik, recitatorska skupina Papirnice Vevče in učenci OŠ Edvarda Kardelja. Na sliki: Letošnji dobitniki srebrnih znakov sindikata. D. J.

ZVEZA SINDIKATOV SLOVENIJE

DOBITNIKI SREBRNEGA ZNAKA 1981

1. Begovič Sulejman, KTM — tozd Protektiranje: za aktivno delo v OO ZS.
2. Biejec Milena, ZD Moste-Polje: za aktivnost v samoupravnih organizacijah, družbenopolitičnih organizacij in delegacijah.
3. Breznik Jože, Saturnus — tozd Embalaža: za aktivno delo na področju SLO in DS.
4. Čepom Marko, ŽG GP — DSSS Ljubljana: za vodenje kluba samoupravljalcev občine.
5. Černe Angela, upokojenka: za življenjsko delo v sindikalnih organizacijah.
6. Ferincek Breda, ŠD Slovan: za prizadevanja pri uveljavljanju množične telesnokulturne aktivnosti delavcev.
7. Gabršek Ivanka, OŠ Adolfa Jakhla: za prizadevanje pri poglobljanju vloge OO ZS v družbenopolitičnih akcijah.
8. Jenko Boris, Saturnus — tozd Orodjarna: za učinkovito vodenje občinskega odbora proizvodnje in predelave kovin.
9. Juvančič Marina, OO ZS Ljubljana Moste-Polje: za delo v sindikalnih in samoupravnih organizacijah ter uveljavljanje resničnega položaja delavcev.
10. Keber Alenka, Papirnica Vevče: za dolgoletno in aktivno delo v OO ZS in njegovem predsedstvu.
11. Lamovek Davorin, Mercator — tozd Slovenija sadje — Hladilnica Zalog: za zasluge pri krepitevi OO ZS in medsebojnega razumevanja delavcev.
12. Mikanec Mato, SCT — tozd Mehanični obrati: za prispevek h graditvi in utrjevanju socialističnega sistema delavskega samoupravljanja.
13. Močnik Franc, VI. gimnazija Moste: za prizadevanja pri idejnopolitičnem usmerjanju mladine in za aktivnost pri krepitevi samoupravnih odnosov na šoli.
14. Obrat Đurica, Emona — MIZ: za prizadevanja pri izenačitvi pogojev pri pridobivanju dohodka in aktivnost na področju samoupravljanja.
15. Papler Jože, upokojenec: za dolgoletno delo v sindikatu.
16. Pritekelj Milan, Naša skupnost: za prizadevanja pri čimboljši obveščenosti delavcev in za mentorstvo članom aktiva novinarjev v OZD.
17. Puš Franc, ŽG GP — tozd Nizke gradnje: za aktivnost pri usklajevanju interesov delavcev in za ohranjanje revolucionarnih pridobitev.
18. Rac Štefan, GIP Gradis — tozd OGP: za uveljavljanje interesov delavcev na področju družbenega standarda in zagotavljanju njih socialne varnosti.
19. Razdešek Joža, Papirnica Vevče tozd Družbeni standard: za zasluge pri obveščanju delavcev.
20. Rus Alojzija, SO Ljubljana Moste-Polje: za nesebično delo v IO OO ZS in za dosledno izvajanje zaupnih nalog.
21. Seliskar Marjana, Teol: za vestno delo v IO OO ZS za zasluge pri ustanavljanju glasila.
22. Stržinar Just, upokojenka: za življenjsko delo v sindikatu.
23. Škulj Anica, Velana: za uspešno delovanje na področju uresničevanja delavskih interesov.
24. Škraba Janez, Emona — MIZ: za dosledno uresničevanje samoupravljanja in prizadevanje pri trdnjšem povezovanju ozdov kmetijstva in živilske dejavnosti.
25. Tkalec Zvone, SAP-Viator, Medkrajevni potniški promet: za zasluge pri informiranju delavcev in pri samoupravnem organiziranju sozda.
26. Todorovič Nikola, GIP Obnova-tozd Gradbeni elementi: za vsestransko družbenopolitično aktivnost na ravni DO in občine.
27. Turek Katarina, Saturnus — DSSS: za dolgoletno delo v OO ZS in zasluge za njeno aktivno delovanje.
28. Vatovec Janez, HP Kolinska - tozd Kemin: za nenehno skrb za delovnega človeka.
29. Vlahovič Andrija, OO ZS Ljubljana Moste-Polje: za dolgoletno delo na vseh ravneh sindikalne organiziranosti.
30. Vračič Franc, ŽG ŽTO — tozd za transport Moste: za aktivno delo v OO ZS in v odboru sindikata delavcev prometa in zvez.

Osnovne organizacije zveze sindikatov:

1. Koferenca OO ZS GIP Gradis
2. OO ZS Arbo
3. OO Kurivoprodaja
4. OO ZS OŠ Karla Destovnika-Kajuha
5. OO ZS GIP Obnova - tozd Strojni obrati

Občinski svet ZS Ljubljana Moste-Polje

TRETJI JUNIJ — DAN GRADBINECV

Vsakoletno praznovanje dneva gradbincev nas spomni na tisti 3. junij leta 1936, ko so gradbeni delavci pod vodstvom KP organizirali stavko, ki je postala mejnik pri njihovem nadaljnjem boju za uresničitev pravic in ciljev, globoko vtikanih tudi v današnje delo. Toliko bolj, ker je še vedno prisotna neizmerna bolečina ob izgubi našega tovariša Tita, čigar misli in dejanja so močno povezana z dogodki pred 45 leti.

Težak je bil položaj gradbenega delavca med obema vojnama. Vrhunec je doseglo izkoriščanje 1. 1936, ko so lastniki gradbenih podjetij že tako nizke meze znižali še za 50 %. Takrat so komunisti, ki so se v tem času postavili na čelo gradbenega sindikata, uspeli v gibanje vključiti

veliko število gradbenih delavcev in začeli s splošnimi stavkami. Generalna stavka gradbenih delavcev Slovenije je bila 3. junija 1. 1936.

Po tem letu so si gradbeni delavci v Sloveniji uspeli izbojevati boljše delovne razmere in višje meze. Gradbeni delavci so bili zelo aktivni tudi v

naslednjih letih in zato ni nič čudno, da najdemo v prvih vrstah partizanov prav gradbene delavce.

Letos gradbinci proslavljajo svoj praznik s številnimi prireditvami. Tako je že bilo v Novem mestu 3. kulturno srečanje gradbenih delavcev Slovenije, 6. junija pa bo osrednja proslava dneva gradbincev v Novi Gorici, kjer se bodo pomerili tudi v 7. proizvodnem tekmovanju odrarji, zidarji, tesarji in železokrivci. Septembra pa bodo že 31. športne igre gradbenih delavcev Slovenije.

C. PAVLIN